

Twee dichtstukken op het derde vijftig jaarig feest van Utrechts Hooge Schoole.

<https://hdl.handle.net/1874/358903>

E 13 WAAI#000

W

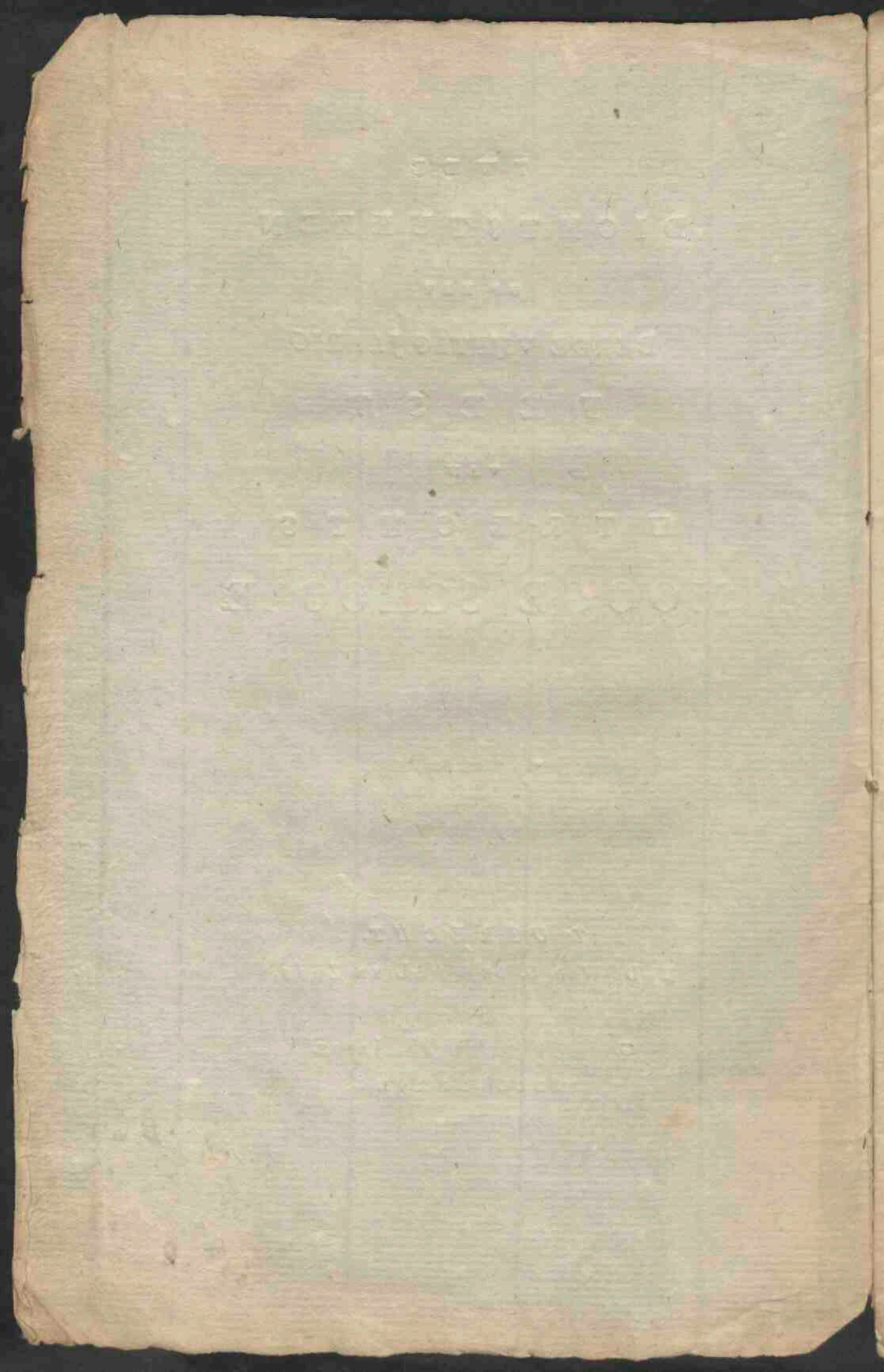
2-2

T W E E
 D I C H T S T U K K E N
 O P H E T
 D E R D E V I J F T I G J A A R I G
 F E E S T
 V A N
 U T R E C H T S
 H O O G E S C H O O L E.

Te U T R E C H T,
 B i j D E W E D. S. D E W A A L E N Z O O N,
 e n
 G. V A N D E N B R I N K, J A N S Z.
 M D C C L X X X V L

EERSTE DICHTSTUK.

Het lust mij, Oorsprong aller dingen!

Op 't juichend derde Jubelfeest

Van Utrechts Hooge School, te zingen.

Verhef ik mij! o eeuwge Geest!

Ik kniele smeekend voor U neder,

Bestuur door uwe Kracht mijn veder!

Wat spreuk staat daar met goud geschreven?

Dat „ JEZUS 'T EEUWIG LICHT, — ONS LICHT!“ —

Staat voor het Hooge School geschreven!

't Welk u, o jonglingfchap, verplicht!

Die wijze Iesfen hier kooft gaeren,

Aandachtig op dees spreuk te staaren.

Aandachtig! — dankbaar! — op dees spreuke.

Geen rampwolk heeft den glans verdoofd,

Die fchittert in dees gulden spreuke.

Geen vijand heeft het heil ontroofd

Der Schoole, door dees zon gekoesterd,

En nijvre zorge steeds gevoesterd.

Men

Men ziet uw School zich prachtig fieren;

Zij stort thans eene dankbre traan;

Zij mag den blijden Feestdag vieren,

Thans driewerf vijftig jaar geftaan:

Terwijl men de Edle Wetenschappen

Nog floorloos ziet ten tempel ftappen.

Van waar die bron, die heldre ftroomen,

Daar wijsbegeerte zich aan laaft,

Daar jongelingen herwaarts koomen,

En elk van hun zijn weelust laaft?

Dees bron ontfpringt in zulke hoven,

Daar Hemelwijsheid daalt van boven.

o Kweekhof, daar men Godgeleerdheid,

Het Recht en Wetenschappen leert,

Het waare schift, van snō verkeerdheid;

Den Vrijgeest en Socijn verneert.

Hier leert men Jezus Godheid kennen

De zeden in zijn spoor te mennē.

Hier leert men 't ongelijk verwijzen;

Den Mensch, het pronkbeeld der natuur,

Door de Artsenij uit krankheid rijzen.

Hier leert men, hoe in 't schoon Azuur

De ontzagchelijke Hemelbollen

Verbazend om heure asen rollen.

Hier

Hier leert het fcherpziend denkvermogen,

Natuur en haar verscheidenheên,

Gods wijsheid en zijn werk verhoogen,

Van al 't gefchaapen groot en kleen. —

Historiekennis, — vreemde taalen.

Verheffen zich in haare zaalen. —

Looft! looft! den God der legerschaaren!

Men heft een heilig danklied aan,

Men speelt op orgel luit en fraaren,

En perst uit 't oog een dankbre traan.

Men doet, na blijde zangchoraalen,

Den Feestfloet aan den disch onthaaen.

Men heft den beker net geflepen ,

En drinkt een feestdrank van het fap ,

Uit de eelfte beziën genepen ;

Men wenscht in onderscheiden trap ,

Dat steeds het heil der School moog groeijen ,

Heur Voedfters , — Leeraars , — Telgen bloeijen .

TWEEDE DICHTSTUK,

Dat nu de Hooge School in 't wijsheid minnend Sticht,
De glansrijke aanblik van heur heilzaame oorsprong viere;
Dat zij voor 't Godlijk oog een plechtig outer slicht,
Gedost in 't feestgewaad, de dankbre wierook zwaaije! —
Voortreffelijke oeffenplaats der edle wijsheids min!
Gij zijt de vaste steun der zuivre Godsdienst, Vrijheid,
Die door den Godlijke arm en onzer Vadren moed
Gegroundvest zijn ten spijt der trotsche Kastiljaanen.

't Paleis dier Godsdienst en der Vrijheid opgebouwd,
Wat dwaasheid waar 't geweest, dit onbewoond te laten?

Straks zag men het gebint door vadzigheid verslapt,
En het den vijand weér al juichende verdeigen. —

Wat Held versterkt geen stad, die Hij verwonnen heeft,
Om zijn verkregen buit in zijn bezit te houden?

Wat Moeder zorgt niet straks voor haare, Zuigeling,
Als 't flauwe blikjes slaat bij de inkomst in de waereld?
Wat kweekhof, dien men plant, ontrekt men alle zorgen?

Neen edele onderhoud, volmaaktheid van 't gewrogt,
Daar men u derft, daar wijkt en stand, en nut, en schoonheid. —

Dit was Held Willems taal, die waare vriend des Volks!
Toen Spanjes trotsche Philips voor Leijden was bezweeken.

„ Is niet de duurzaamheid de sterkte van den Staat,

„ Die

- „ Die onafhankelijk den dwingland is ontvochten.
- „ Die Godsdienst pas gekuist van haar onzuiverheên;
- „ Die Vrijheid pas ontboeid van heure wreede kluistring,
- „ Vereischede sijnste zorg tot hun bestendigheid.
- „ Om niet weer tot een prooi den kastiljaan te geven.
- „ Men sicht in Leydensvest een treflijk Hooge School.
- „ Dit is het duurzaam heil der Edle Maatschappijen,
- „ Daar Godsdienst in de Kerk, het recht in 't Kapitoel,
- „ De vaste pijlers zijn der edle Maatschappijen. —
- „ En dit verneert gestaag de drieste onwetenheid,
- „ Daar taalgeleerdheid, daar de schoone Kunsten bloeijen. —
- „ Men aarzel niet: maar spoed, ter sifting van dit school! —
- „ Mijn zorg verplicht het u, 's lands oudsten aanteraden.
- „ Het is een sterke riem voor dit Gemeenebest,

„ Het

„ Het bolwerk en de rots voor 's vijands woën en listen.

„ De Moeder, die haar kroost, met haare borsten zoogt,

„ Om in geen vreemd gewest der vreemden melk te smaken.

„ Ja! zelfs uw Nagebuur word door u hier getroot,

„ En 't geld des onderzaats blijft binnen zijne paalen. —

„ De wreede Dwinglandij zal dan zijn forschen klauw

„ In dit Gemeenebest niet weer vermetel zetten.” —

Cij waart het Leijden! toen de vreeslijkste oorlogform,

Door de Almagt en uw moed was van uw wal gedreven,

De lieffelijke Zon, eens Wijsheids Oeffenschool,

Heur gloed en schoorten glans in uwe Vest verspreiden.

Tot aan den laatste snik des Tijds zij hier uw School! —

U zij de lof, o Ziel! heilbaarende gedachten!

Gepeinzen tot 's lands nut, die ook aan Utrecht dacht,

Niet afgeschrikt door 't hier of elders oorlogs dondren.

Gij spraakt met Eerbied in het midden van den Raad:

Gij Vadren dezer Stad, de zuivre Godsdienst, Vrijheid,

Die gij gewis bemint en schoone kunsten, taal,

Wel eer door u geleerd, uw min niet zal ontzeggen

Sticht hier een Hooge School, Gij ziet dees schoonen hof,

In Leijdens fiere vest, van jaar op jaaren bloeijen! —

Gij kreegt bij de Achtbren Raad goedgunstiglijk gehoor! —

Triumph! mijn Vaderstad! men zag uw welvaart rijzen!

De Vaderlandsehe min sichte U een Hooge School,

Wiens driewerf vijftig jaar men juichend thans vereeuwigt:

Men ziet uw Schoolvoogdes in 't feestgewaad gedost,

En zittend in het groen van haaren kweekhof neder.

Het was 't bekoort'k land, daar 't eerst een Oeffenschool

Der wijsheid wierd geflicht, (a) — Hoe blinkt heur rijp verstand,
't Geslepen oordeel klaar in haare wezenstrekken,
Terwijl de Lauwerkrans, de Gouden Konings Kroon
Om zulke schedels dier verstanden passen,
Daar 't scheppende vernuft Geleerdheid vrugbaar zijn;
Polijskend heur gewrogt gelijk, de vijl van 't ijzer
De roode roest afneemt en schitterend doet blinken.
't Veelkleurige gewaad, 't welk zij ten teken draagt
Van haaren edlen sehat in veele wetenschappen
Lokt de Edle jonglingschap naar heuren vrugtbren Hof,
Die zuivren honing puurt, uit onderscheiden bloemen
Van Godgeleerdheid, taal, en 't onverwrikbaar Recht,

Ge-

(a) De *Akademie* is zijn oorsprong verschuldigd in een Lusthof van een zeker Atheensch Edelman, genaamt *Akademus*. Hier vergaderde *Plato* met zijne Leerlingen, om van de wetenschappen te redeneren, gelijk *D. Laërtius* in *Platoos* leven verhaalt.

Geneeskunst, wat *Natuur* ontfluit in haare dreeven,

En *Oudheidkunde* haar getrouw geboekstaafd heeft.

Voortrefflijk jongeling! in Wijsheids min en Zeden,

Mij dunkt dit is uw taal in peinzende eenzaamheid,

Als gij uw oeffening met blijdschap zult aanvaarden;

't zij uw bestemming is voor Neêrlands zuivre Kerk,

„ Dat ik den kostbren tijd ter oeffening bestede,

„ In Jezus reine Leer der waare Kristenheid,

„ En daar ik wensch die eens in zijne Kerk te preeke,

„ Dat dan mijn wandel zij gelijk ik heb geleerd,

„ Of andre leeren zal naar Jezus leer te leven. —

„ 't Zij uw bestemming is in Neêrlands Burgerstaat,

„ Wensch ik eens als Regent, ten stoel der eer te slijgen,

„ Dat dan mijn duure pligt mijn edle grootheid zij!

„ Het

„ Het richtfnoer mijner daen, Gods heilige Geboden,
 Het zij de zwakke Mensch u tot zijn hulpe roept;
 „ Dat dan het geen ik poog, des Menschen maker zegne! —
 Hoe schiet mijn kunst te kort, voortreflijk Hooge School!
 Om al 't verborgene, het schoone in uwe zaalen
 Met juisten trek en kleur te schildren op 't panneel. —
 Ik leg mijn zwakke pen, Hoogleeraars Voedsterheeren!
 Verheven Schoolvoogdes! aan uwe Voeter neer,
 En wensch, dat u de Zon der Wijsheid steeds bestraale!
 Zoo bloei de Maatschappij, in Kerk en Burgerstaat!

1786.

J. D E W A A L.

